

AJ TICHU RAZ ONEMIE (recenzia)

SYLVIA HREŠKOVÁ

Jozef Leikert: *Šepot krokov / Šepot kroků*. Zo slovenčiny prelož. J. Štroblová. Praha: Česká citadela, 2019. 67 s. ISBN 978-80-907399-9-4.

„[...] máme nádej. Musíme ale počúvať, počúvať šepot vlastných krokov. A nielen svojich vlastných slov“ (64). Touto filozofickou úvahou začína dvojjazyčné česko-slovenské vydanie básnickej zbierky slovenského básnika a spisovateľa literatúry faktu Jozefa Leikerta. Svoju prvú básnickú zbierku *Potichu* publikoval v roku 1995 už ako etablovaný a uznávaný autor literatúry faktu. Po nej nasledovali zbierky *Odstrihnuté zvony* (1997), *Pokosená hlina* (1999) a mnoho iných.

Básnická zbierka s rovnomenným názvom *Šepot krokov* vyšla na Slovensku už v roku 2000. V roku 2019 bolo publikované jej dvojjazyčné vydanie pod tým istým názvom *Šepot krokov / Šepot kroků*. Útla a navonok nenápadná knižočka s nevtieravým obalom zobrazujúcim oblohu s náčrtom čiernych vtákov, môže evokovať archetyp mytologického vtáka. Vták v mytológii je spätý s celým spektrom významov, počnúc od symboliky voľnosti až po metamorfózu vtákov a ľudí. Môže predstavovať aj symbol inšpirácie, premeny, ľahkosti duše, túžby po slobode, búrky či Boha Stvoriteľa – všetky atribúty, ktoré sú obsiahnuté a ukryté v jednotlivých básňach zbierky. Svojou filozofickou podstatou vystihujú nielen symboliku spätú s vtáctvom, ale najmä s existencializmom a ľudským bytím. Zbierka obsahuje veľmi krátke, ale o to hlbavejšie verše, ktoré sú zbavené nadbytočných básnických prívlastkov či hodnotiacich epitet každého druhu: „*Svetlo / na dosah ruky. / Svetlo v nás / a kúsok pred nami. / Svetlo / s prepichnetými očami*“ (41).

Zbierka *Šepot krokov* obsahuje štyridsať básní „nabitých“ metaforami, polemikami, hlbokými myšlienkami, nevy povedanými vetami i nezodpovedanými otázkami. Sila každej jednej básne je založená aj na poslanstve vyplývajúcom z nej. K nemu sa však čitateľ nedostane bez hlbšieho zamyslenia sa, ba priam až meditovania. A preto aj názov zbierky *Šepot krokov* nie je náhodný. Pretože len potichu, v šepote krokov, dokážeme preniknúť do jadra našej existencie zhmotnenej v zbierke básní od Jozefa Leikerta.

Autor poetickým jazykom pomenúva skutočnosť v jej hĺbke. Dôkazom toho sú napríklad aj tieto verše: „*Nevyspaté oko / a nevypraná duša. / Len načisto zodraté srdce*“ (46); „*Nič nie je presnejšie / ako dáma s kosou. / Nešteká, / neskáče. / Zvýrazňuje si len / kontúry úst*“ (58). Básne vynikajú nielen svojou hlbavosťou, ale najmä ich výstižným názvom, ako napríklad *Vrahovia*, *Rozladený život*, *Myšlienky*, *Slučka*, *Zatmenie*, *Prach*, *Sny*, *Tiene*. Práve v nich spočíva sila založená na konkrétnom a smerujúca k abstraktnému.

Písanie by malo vychádzať najmä zo srdca a až potom „prechádzať“ hlavou, aby zanechalo u čitateľa dojem nielen bezprostredne po dočítaní. Leikertove básne pobádajú percipienta k vnútornému posunu, uvedomuje si silu a kvalitu prečítaného, ktorá v ňom rezonuje ešte dlho po tom.

„*Aj ticho raz onemie.*“ *Seneca*

Práve takéto pôsobenie je príznačné pre zbierku *Šepot krokov*, v ktorej hĺbka myšlienok pôsobí veľmi emotívne i po „doznení posledných slov, obrazov“.

Sylvia Hrešková

KONTAKT

PhDr. Sylvia Hrešková
Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr
Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre
Dražovská 4
949 74 Nitra
Slovenská republika
sylvia.dzurko.hreskova@ukf.sk